

15 Temmuz Milletın Zaferi

Doç. Dr. Zekiye DEMİR | DİB Uzmanı

“Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır
Toprak eğer uğrunda ölen varsa vatandır.”

Mithat Cemal Kuntay

Devlet olmak, millet olmak hiç de kolay değil. Hiç ağaçların kısa zamanda büyüyüp bir-den bir orman olduğunu gördünüz mü? Hiç tarihin bir devrinde birden bir milletin ortaya çıktığını okudunuz mu? Ulu çınarlar gibidir millet olmak, zaman ister. Kök salmak için, yurt tutmak için zaman ister, emek ister, can ister. Anadolu’yu Türklerin teşrifinden bu yana az zaman geçmedi, dile kolay neredeyse 950 yıl, bu yıllar boyunca hep şehitlerin kahramanlıklarıyla anıldı bu topraklar. Alparslan’dan Ertuğrul’a, Osman Gazi’ye Yıldırım Beyazıt’a, Fatih’ten Abdülhamit Han’a oradan Kurtuluş Savaşı’na medeniyetlerin kesişim noktası bu topraklarda hep bir varoluş ve diriliş mücadelesi ola geldi. Beylikler dağıldı, imparatorluklar kuruldu, imparatorluklar dağıldı Cumhuriyet yeşerdi. Karşı tarafta sürekli aktörler değişti ama bu varoluş, diriliş mücadelesi hep canlı kaldı. Ama bu varoluş mücadelelerinden hiçbiri 15 Temmuz gecesindeki kadar can yakıcı olmadı. Bu kadar acımasız, bu kadar garip, bu kadar insafsız, bu kadar kahpe ve sinsi bir oyun görülmedi şimdiye kadar bu topraklarda.

O meşum gecenin sene-i devriyesi geldi. Geri dönüp baktığımızda toplu vurdukça yüreklerin önünde hiçbir tankın tüfeğin, helikopterin jetin duramayacağına şahit olduk. Kırk yıllık kumpasın bir gecede yer ile yeksan olduğuna şahit olduk. Ordunun içinde bir maket- robot ordunun olduğunu bunların gözü dönmüşlüğüne, akıl – fikir – mantıklarının ipotek altına alınmışlığına ve ne büyük bir tehlike arz ettiklerine şahit olduk. Kim olduklarını ve kime hizmet ettiklerini gördük. Üzülük en parlak gençlerin kandırılıp sonra zayı edilip zibil oluşuna, ülkenin bir kısım insan kaynağının heder oluşuna. Onca yıl hizmet adı altında münafıklar ordusu kurmuş olmalarına hala da münafıklığa devam ettiklerine hayret ettik. Üzülük hasara uğrattıkları hizmet, abla, abi gibi değerli kavramlara, kaybedilen güvene, manaya. Madde kaybı telafi edilir ama zordur mana kaybının tamiri, telafisi. Aile ve vatan gibi iki değeri aşınmış, beyinleri uyuşmuş, akılları tutulmuş bu güruhun akıllara ziyan açıklamalarına şaşırдық; darbe kalkışması esnasında ölen iki tarafın ölümleri de şehitmiş. Hayır, hayır asla! Ne için öldüğün, nasıl öldüğün belirler şehitliği. Bir taraf vatan için ölürken öbür taraf ne için, kime hizmet etmek için öldü? Bir taraf şehit olurken öbür taraf murdar oldu.

Türkiye tarihinin en kanlı darbe girişimine sahne olan 15 Temmuz gecesine meşum gece dedik ya o gece aynı zamanda diriliş gecesiydi, cemre düştü bu topraklara, bu topraklarda yaşayan gönüllere. Millete can veren, ruh veren, ümit veren bir cemre. O cemreyle şahit olduk bir milletin yeniden dirilişine. Nasıl da bir gece için iki uç ifadeyi, biri olumsuz diğeri olumlu iki ifadeyi birlikte kullanabiliyoruz. Ama öyle, hayat da böyle işte tezatları içinde barındırıyor çoğu kez. Bir taraftan vatan-millet-devlet ve ülkenin bekası için korku diğeri taraftan ölümü bile öldürebilecek bir korkusuzluk. Bir taraftan kendi milletine ihanet eden, insanına kurşun sıkan yanı başındaki insanlara karşı, sinsi sinsi bugüne gelmiş bir gruba karşı hayal kırıklıkları diğeri taraftan kaldırımlardaki çiçeğe zarar vermemeye özen gösterecek, pijamalarla sokağa fırlamış bir insan seli. Bir taraftan okyanus ötesi kumandayla hareket eden bir grup öte yandan kalp kumandası ile hareket eden bir insan seli, bir taraftan başkasının planlarına alet olarak olan bir akli tutulmuşlar ordusu, öbür taraftan vatani için ölüme koşan her yaş ve kesimden milletin coşkusu. O gece yaşananları ifade etmek için birçok şey söylenilebilir ama tek bir ifade istenirse “milletin zaferi” sanırım en çok yakışanıdır.

Evet, 15 Temmuz milletin zaferidir. Biz o gece ne kadar kadim ve bir o kadar necip bir millet olduğumuzu tekrar hatırladık ve ispat ettik. Sahi nedir millet, millet nasıl olunur? Kavramın ne etimolojisine gidip açıklayacağım ne de sözlük anlamına bakacağım. Zira giyim kuşamdan yeme içmeye, ekonomiden siyasete kadar global kültürün yaygınlaştığı, globaliğin birçok sınırları silikleştirdiği bir çağda kavramların da sınırı şeffaflaşabiliyor. Yapılan tanımlara yaşananlar sığamayabiliyor. Bu nedenle milleti, millet olmayı 15 Temmuz gecesini ve takip eden nöbet günlerinde yaşananlar ve hissedilenlerle yani teoriden ziyade pratik üzerinden anlatmaya çalışacağım.

Millet olabilmek için maddi-manevi sembollerin; ezanın, salanın, bayrağın ne denli önemli olduğu öğrenildi. Salalar ah, o insanın içini acıtan, yakan salalar! Hani tezatları yaşamaktan bahsettik ya bilindik salaların biri de ölümün habercisiydi. 15 Temmuz’da bu salalar dirilişin habercisi oldu.

Geçmişinde onlarca yıl kendi kültürüne yabancılaştırılmaya çalışılmış, kendi değerlerinden utandırılıp, sırtı kendine, yüzü Batı’ya döndürülmeye çalışılmış, sahte aydınların horladığı bu milletin o gece

üzerindeki ölü toprağını bu salalarla silkeledi. Bu salalarla sıra dışı bir zaman dilimi yaşanıldığı, bu salalarla eyleme geçme zamanının geldiği hissedildi. Bu salalarla öze dönüş başladı.

Bir vatanın varsa, o vatan üzerinde özgürce dalgalanan bir bayrağın varsa o zaman rahat uyursun, güven içinde olursun. O zaman kendi milletle beraber yaşıyorsundur. Milleti millet yapan sembollerden en önemlisi, en özeli, en millîsi bayraktır. Hele bizim bayrağımızı bayrak yapan üstündeki al renktir. O bayrağın dalgalanması için hiç göz kırpmadan ne çok can verilmiştir hâlâ da verilmektedir. İşte o bayrak bir kez daha kalabalıkları millet etti, onlara nasıl millet olunduğunu hatırlattı 15 Temmuz gecesinde. Birçok kişi abdestini, bayrağını aldı çıktı evinden. Abdestle ölümü göze aldıklarını, bayrakla da ölürlerse ne için öldüklerini, kalırlarsa ne için mücadele ettiklerini ilan etmek istediler.

Millet olmak, bir millete ait olmak ülkeye ait olmak acıda, sevinçte bir olmakla, ülkeni ve milletini sevmekle olur. Etnik kimlik, siyaset ve fikir ayrılıkları üzerinden birbirine düşmeden ülkenin geleceğine, sözde değil özde, teoride değil pratikte devletine millete sahip çıkmak, düşmanını sevindiren dostunu üzen davranışlardan uzak durmak demek. Millet olmak, millî meselelerde aynı duygu ve düşünceyi paylaşmak demektir. Millet olmak, Fenerbahçeliyken Avrupa kupasındaki maçında Galatasaray için dua etmek demektir. Millet olmak kendi içinde farklılıkların olsa da dışta bu farklılıklardan tek sesi, aynı notayı çıkarabilmek demektir. Millet olmak bir paydada birleşebilmek demektir.

15 Temmuz darbe kalkışmasına karşı koyarak toplumu sürekli bölen, ayrıştıran, kutuplaştıran siyasete, kimliklere, gruplara karşı durup vatan-millet-devlet ortak paydasında buluştu insanlar. Ülkenin azınlıkları da çoğunlukları da bu paydada birleşti. Dışardan bakıldığında hiçbir ortak paydası olamaz diye düşünülen kişilerin ne sağlam, ne kutsal, ne çok önemli bir ortak paydası varmış meğer. Öyle olmasaydı bu kutlu direnişte, takiben meydanlarda görülen insan profili sosyal bilimcileri şaşkına uğratan, paradigmalarını iflas ettiren halde olmazdı. Saçları sarı boyalı, yırtık kotlu ve pirsingli kızla şalvarlı, sakallı amcanın, çarşafı kadınla küpeli, atkuyruklu delikanlının, aleviyle Sünni'nin, Türk, Kürt, Arap ve diğer etnik kökenin, aydının köylünün, eyyamacının, dindarın ve dahi bilimum kutup gibi görünen grupların kesişim noktası, ortak paydası vatandı ve bu unsurların tümü de millettir. Bunun için gülümsedik elinde "Lailahe illallah" yazan bayrakla gezen sarı saçlı kızımıza. Bunun için gülümsedik elinde Atatürk resimli bayrağı sallayan şalvarlı, sakallı amcamıza. Çokluk içinde birlikti millet olmak. O çokluğun zaferiydi 15 Temmuz. Meğer yıllar yılı birbiriyle çatışmadan müteşekkil bir toplum olarak yaşarken birlik gerektiğinde "bir" olmayı unutmamışız. Genlere işlemek böyle bir şeymiş. İhtiyaç anında ortaya çıkarmış. Devletle çatıştığını düşündüğüm her kesim o gece beyaz bayrak çekmiş, barış imzalamış devletine millete sahip çıkmıştı. 15 Temmuz ötekilerimizi berikileştirdi. Ötekilerimiz ile berikilerimiz arasındaki sınırları saydamlaştırdı. Türkiye'nin bilindik sosyolojisinin hiç de sıradan, basmakalıp olmadığını, analizinin de genel geçer teoremlerle izah edilemeyeceğini gösterdi. 15 Temmuz bizim bildiğimiz "biz" dışında "bizlerimiz" in de olduğunu tecrübe ettirdi. Sevmediğimizi sandığımız kişileri aslında sevdiğimizi bize gösterdi. Toplumsal bütünlüğe inanılmayacak, hayal edilmeyecek şekilde katkı sağladı. Bu, darbe planlayıcılarının ve yerli kuklalarının beklemediği bir şeydi.

Millet olmaktan ve 15 Temmuz zaferinden bahsedilip de kadınlara, bizim kadınlarımıza ayrı bir bap açmadan geçmek haksızlık olur. Bazen göl gibi durgun bazen sel gibi coşkun olan kadınlarımız. Sadece kahramanlar doğurmakla yetinmeyip bizzat kahramanın ta kendisi olan kadınlarımız. Destanın, dirilişin simgesi kadınlarımız. Allah bilir sizin katkılarınız olmasa ne Kurtuluş Savaşı kazanılırdı ne de 15 Temmuz dirilişi. Asil kadınlarımız, vatan kokan kadınlarımız, o gece kimi çoluk çocuğunu toplayıp ölümü göze alıp çıktı yola, kimi de kamyonuna komşularını toplayıp. Bu vatan onların da vatanydı. Biliyorlardı vatan yoksa din yaşanmaz, namus korunamaz, çocuklarına kol kanat gerilemez. Onlara da büyük bir sorumluluk düşüyordu ve o sorumluluğu canlarıyla, kanlarıyla bihakkın yerine getirdiler. Bu milletin kurucu unsuru olduklarını bir kez daha ispat ettiler.

Ya gençlere ne demeli! İki yetişkin bir araya geldiğinde gençlerin gevşekliğinden, şımarıklığından, tatminsizliğinden, idealist olmamalarından ve dahi birçok şeyinden şikâyet eder. Ah nerede o eski gençler, diyen az değildir. 15 Temmuz Genç Osmanlar'ın, Fatihler'in gençlerinin hâlâ yaşadığını gösterdi bu millete. Âdeta "Bakmayın bizim lale devri çocukları gibi görüldüğümüze, biz asil dedelerimizin nezih torunlarıyız." dediler. Alnı öpülesi Y kuşağı çocukları gözünü kırpmadan şehadete yürüdüler. Evet, millet oldun mu bir kez yaşın, cinsiyetin, mezhebin meşrebin ne önemi var. Hep birlikte mücadele edersin, siper edersin göğsünü hayâsız akınlara. Selam olsun koca bir yangını söndürmek azmiyle,

söndüremezse o yolda ölmek niyetiyle sırtlarında su damlaları taşıyan karıncalar misali 15 Temmuz gecesi ve sonrası meydanlara akanlara. Selam olsun şehitlere, gazilere ve o günleri, yaşadıklarını anlatıp, kaleme alıp sonrakilere nakledenlere. Selam olsun fitneye geçit vermeyenlere, hayâsız akınlara siper olanlara, ben de bu milletin bir ferdiyim diyenlere. (Veyl olsun milletine silah doğrultana, olup bitenleri hâlâ anlamamakta direnen, "ama", "fakat", "sanki" diyerek şer odaklarına umut olmaya devam edenlere. Yazıklar olsun!)